Werken aan de kust van morgen, mét visie

21/06 / 2016

FOTO

De Vlaamse kust blijft stabiel en veranderlijk. Maar niets is minder waar. Achter de oeuvre strook strand schuilt een voortdurend verhaal van zigzagen, aanpassen en vernuftdenken. De zoetstip tussen jaar verzonken met alleen de meeter aanwijs Vlaanderen de kust beschermt, maar ook een feet van de kust blijft. Van strandmijlen beschermingswerken naar een geïntegreerde langetermijnstrategie voor de volledige kustzone tot 2100: een Kustvisie.

– BINNE D'HAESE

Vraag aan iem mensen van de Vlaamse kust te omschrijven en de kans is groot dat iemers hetzelfde beeld opduikt: Een strook zand, een zeedijk geflankeerd door appartementsgebouwen en daarachter een haast onoverbrekbare tot ver bebouwing. Alsof de kust altijd zo geweest is.

Niet dus. Bijna alles waar werd ooit geëxperimenteerd. Duinen verdwenen, tweems werden uitgebreid, dijken verhoogd en stranden aangevoerd. Zonder voorbehoud ondersteund, landaanwinningen en beschermingswerken zou onze kust er helemaal anders uitzien. Maar nog de Vlaamse kust is misschien wel de plek van de Lage Landen waarvoor de toekomst van de waterwegen nauwer kan daar dijken, inpoldering, haven, kanteling en kustbescherming.

Maar ook de natuur blijft de kust voortdurend herschikken. Stormen verplaatsen zand, stromingen vormen het strand en hoge waterstanden verleen bijzonder dreig uit op de kust. Klimaatverandering en energiewinning maken de dynamiek aandoeg steeds meer oorbaar. Er is naast een verder zoeken! In bijken dan de volgende storm of de volgende legislatuur. Tijd voor een Kustvisie.

Van zwakke schakels naar een bredere Kustvisie

In 2006 start de Vlaamse overheid uitgebreid studiewerk naar de veiligheid van de kust op lange termijn. De waterkoninkrijk van 1953 blijkt duidelijk niet bestand tegen de huidige en toekomstige klimaatomstandigheden: maken duidelijk dat Vlaanderen zich meer voorbereiden op hogere waterstanden en zwaardere stormweiden.

De veiligheidsbalansen die volgen zijn ontnuchterend. Verschillende delen van de Vlaamse kust blijken onvoldoende bestand tegen stormvloedgolven. Bijkomende dijkverhogingen zijn noodzakelijk. Bovendien moeten vele achter de zeedijk liggen het laten kwetsbaar. De term 'zwakke schakel' staat zijn intrede. en leidt in 2011 tot het Masterplan Kustveiligheid (MPKV). Het plan moet de Vlaamse kust bescherm tegen een storm die statistisch gezien eens om de duizend jaar voorkomt, aangevuld met duidelijke veiligheidsnormen voor golfoverslag (max. gemiddeld 1 l per meter per seconde water over de zeewering bij extreme storm). Een op maat gemaakte oplossing voor elke kwetsbare locatie. Dijken verhogen, duinen versterken, dijken aan de binnenkant van zijn stoten mee te maken. En deze de klimaatverandering kunnen extreme stormen in de toekomst vaker voorkomen, waardoor het niet verder stijgt.

Het Masterplan verzandert tot uitzicht van de kust, niet zet in op zachte maatregelen zoals zandsuppletiegen (‘zeepolders’) en duinverstevking, aangevuld met technische infrastructuur (bijvoorbeeld stormmuren) waar nodig. De logica? Hoe breder het strand, hoe meer de energie van de golven afneemt voordat ze aan de zeedijk bereikt, en dus hoe kleiner de mogelijke schade aan de dijk en de kans op overstroming.

Zachte zandsuppletie
Dijkverhoging
Dijkverstevigingen
Dijkverhoging
Duinverstevigingen
Dijkverstevigingen
Dijkverstevigingen
Dijk